

En artikel fra [KRITISK DEBAT](#)

## Bevægelser, græsrodder og Enhedsliste må forberede sig på valg. Der er brug for et rødt alternativ.

Skrevet af: **Lars Hutters** | Offentliggjort: 15. juni 2012

---

### **Står vi overfor en periode, hvor politikken skifter?**

Afløses en lang periode med borgerlige regeringer og neoliberalisme i Europa af en periode med antikapitalistisk reformer og udvikling af et solidarisk velfærdssamfund?

Hollandes sejr i Frankrig, valgsejren i Danmark, den stigende modstand i Tyskland mod Merkels nedskæringspolitik, og de omfattende protester i hele Europa mod neoliberalismen kan tolkes som et sådant politisk skifte.

Mulighederne er der. Men vi skal ikke tage glæden på forskud. Det vil blive en benhård kamp, som kræver en vedholdende og omfattende organisering og politisering, - hvis mulighederne skal realiseres.

Har venstrefløjen i Danmark - og i Europa - den fornødne styrke til at vinde de kommende kampe?

Europa rystes ikke kun af en økonomisk krise, men især af en politisk krise med sociale konsekvenser. To fundamentalt forskellige koncepter for håndtering af den økonomiske krise tørner sammen på den politiske arena. Den keynesianske økonomiske politik overfor Angela Merkels nyliberalistiske sparevej, som EU har tillsuttet sig. Merkels model reducerer efterspørgslen overalt i Europa, forværrer krisen og øger arbejdsløsheden. Flere EU lande er i recession med faldende produktion og indkomst, der genererer nye budgetunderskud. I flere lande er der store demonstrationer og strejker i protest mod Finanspaktens sparestrategi. Der er et betydeligt potentiale for folkelig modstand imod nyliberalismen. Neoliberalismen er ikke i stand til at løse den omfattende krise.

### **Valgsejr**

Folketingsvalget 15. september 2011, hvor den borgerlige regering blev væltet, skabte stor politisk eufori på venstrefløjen. Endelig - efter 10 år - mulighed for at skabe en solidarisk udvikling i samfundet.

Der er øjeblikke, hvor muligheden eksisterer for at dreje på historiens hjul. Fra en periode med neoliberalisme til et mere solidarisk samfund. Der er et stort potentiale i valgsejren, som skal forløses politisk. Valgsejren tændte et stort og brændende politisk håb om forandring og retfærdighed i samfundet. At dem, som medvirkede til krisens udvikling, også kom til at betale for krisens løsning. Håbet om forandring i befolkningen kan være en meget kraftig politisk motor for politiske initiativer, og at der kommer konkrete sejre i forandringsprocessen. Bliver håbet ødelagt kan det medvirke til store frustrationer, desillusion og politikerlede i befolkningen. Erfaringerne fra 1930'erne viser, at det kan skabe farlige situationer for det parlamentariske system.

Før valget præsenterede S og SF en keynesiansk økonomisk politik, der byggede på, at vi ikke skulle spare os ud af krisen, men investere os ud af krisen, skabe grøn vækst og beskæftigelse. Der var også en klar fordelingspolitisk profil, hvor de rige skulle betale mere, og velfærden skulle sikres bl.a. gennem fortsat vækst i den offentlige sektor.

Efter valget kom der en ny regering bestående af SD, Rad.V. og SF - med Enhedslisten som

parlamentarisk grundlag. Desværre har den nye regering ikke valgt at bruge muligheden sammen med Enhedslisten til solidariske forandringer i samfundet. Thorning-regeringen fortsætter stort set den borgerlige forringelsespolitik fra Fogh-Løkke regeringernes periode.

Regeringens tilslutning til den nyliberalistiske Finanspakt er helt i overensstemmelse med VK-regeringens økonomiske politik. Det sammen gælder den nye Budgetlov, der vil føre til forringelser af velfærden og fyringer. S's og SF's skift væk fra en keynesiansk økonomisk og fordelingspolitik har imidlertid været fuldstændig uformidlet i forhold til partiernes medlemmer og tilhængere. Forvandlingen fra keynesianismen til nyliberalistiske positioner er kommet som en tyv om natten bag ryggen på baglandet. Det har skabt enorme frustrationer

Håbet om en forandringsproces er ved at blive ødelagt.

### **Parlamentarisk krise**

En parlamentarisk krise er under udvikling forårsaget af, at Thorning-regeringen fortsætter den hårde nedskæringspolitik. Enhedslisten overvejer nu, om det overhovedet er realistisk, at partiet kan indgå et acceptabelt finanslovsforlig med regeringen. Der kan meget vel allerede til efteråret opstå en politisk situation, hvor regeringen kommer i mindretal og må udskrive valg.

Hvis ikke, der sker en ændring i den politiske situation, tegner alt til, at de borgerlige vinder en stor sejr ved næste valg. Valget vil stå mellem en Thorning-regering med et demoraliseret bagland og en fremstormende borgerlig blok under Lars Løkkes ledelse. I en sådan situation vil Enhedslisten komme under hård beskydning for at have væltet regeringen og for at bringe de borgerlige tilbage til magten.

Politik er at vælge. Regeringen anført af de Radikale vil en borgerlig nedskæringspolitik. Vi vil en politik for fællesskabet - en politik for udbygning af velfærdssamfundet.

Regeringen har valgt. Enhedslisten bliver holdt ude fra vigtige politiske forhandlinger. Betyder det, at regeringen i fremtiden vælger Enhedslisten fra? Hvis regeringens nuværende politiske linie fortsætter, har regeringen i den praktiske politik sagt nej til Enhedslisten som parlamentarisk grundlag og satser hele deres parlamentarisk politik i samarbejde med Venstre. Nøgternt må vi forstå, at der er ingen forskel på den nuværende og den forrige regering.

Enhedslisten kan så ikke stemme for en kommende finanslov. Hvornår valget kommer bestemmer Venstre, hvis Venstre af taktiske årsager stemmer imod en kommende finanslov. Når Venstre vil - vælter regeringen. Regeringen ved, at det eneste Venstre vil, er, at vælte regeringen

Hvis ikke det lykkes, at vende den politiske udvikling til fordel for rød politik inden finansloven for 2013, og der er opstået et brud mellem regeringen og Enhedslisten, er det helt afgørende, at der i den valgkamp, der så kommer, tegnes et klar billede af, at valget ikke kun står mellem de borgerliges politik og regeringens, men at der også fremlægges et politisk grundlag for en rød regering med basis i S, SF og EL, fagbevægelsen og sociale bevægelser.

*Der er brug for at igangsætte en proces med henblik på at formulere hovedlinjer i et politisk program for en rød regering og samfundsudvikling, og som kan forankre programmet i befolkningen, de politiske organisationer og i offentligheden..*

### **Erfaringerne fra arbejderflertallet i 1966-67**

Venstrefløjen har dyrekøbte erfaringer med at vælte en socialdemokratisk regering fra 1967. Det er erfaringer, som ikke må glemmes, - men heller ikke handlingslamme.

Hvad kan vi lære af erfaringerne fra arbejderflertallet i 1966-67, bestående af SD og SF?

Valget blev tabt. En væsentlig erfaring er, at en venstrefløjs-regering ikke har den fornødne politiske styrke til at gennemføre forandringer - uden omfattende støtte fra en stor bevægelse i befolkningen.

Derudover dilemmaet, at venstrefløjen under alle omstændigheder taber et kommende folketingsvalg, hvis ikke regeringen skaber synlige politiske resultater for befolkningen. Men ikke mindst forbereder et folketingsvalg - på venstrefløjens præmisser og politik.

Hvis vi skal forhindre, at der kommer en borgerlig regering efter næste valg, - forudsætter det politiske initiativer, der kan ændre den politiske situation til fordel for en rød politik.

Det drejer sig om, at skabe bedre muligheder for, at S, SF og EL kan komme igennem med rød politik. I så fald undgår vi et brud mellem regeringen og Enhedslisten.

### **En ny politisk dagsorden**

I disse uger bliver der sat en ny politisk dagsorden i Europa. Neoliberalismen er ikke i stand til at løse den omfattende krise. Krisen forværres af den politik, som Merkel og co. forsøger at presse ned om befolkningerne.

Det har sat sine klare spor på det politiske plan, hvor de franske socialister sammen med mange andre europæiske socialdemokrater og den europæiske fagbevægelse kritiserer og kæmper imod Finanspagten til fordel for grøn vækst og jobs. De franske socialisters valgsejr rummer store politiske potentialer for at ændre den politiske situation i Europa - også i Danmark.

### **Behov for en politisk strategi**

Jo mere klar og forberedt man er med en tydelig strategi, som kan møde de kommende udfordringer, jo større er mulighederne for at få succes i udfordringerne og forstærke engagementet i befolkningen. Strategien skal være en stærk fortælling i en afgørende situation om opbygning og udvikling af et solidarisk velfærdssamfund - og et bevidst fravalg af den liberalistiske politik. En fortælling, som er istand til at udvikle den politiske bevidsthed i befolkningen.

En politisk strategi må indeholde:

1. Udvikling af *et antikapitalistisk reformprogram*, som har politisk mod og vision til at komme med klare politiske løsningsforslag på den omfattende økonomiske og politiske krise - og som kan samle og inddrage brede dele af befolkningen. Det er afgørende meget hurtigt, at få skabt jobskabelse gennem en Grøn vækstplan. Derudover kan nævnes f. eks. Tobinskat, olie milliarder til folket, kontrol og styring af hele den finansielle sektor, udbygning af velfærdssamfundet - som støtter og hjælper de svageste. Det må samtidig føre til et opgør med globaliseringen til fordel for lokalisering: Modstand mod, at dansk industri nedlægges. Vi skal være forberedt på, at det samtidig vil føre til et politisk opgør med det neoliberalistiske EU.

De økonomiske rammer, som ligger til grund for analysen, - og for udviklingen af samfundet - skal brydes. Andre værdier, som bæredygtighed, - som prioriterer sundhed, kultur og kreativitet, skal være pejlemærker for samfundetsudvikling.

1. Kravene i det antikapitalistiske reformprogram skal samtidig formulere *konkrete handlemuligheder*, så befolkningen reelt kan deltage i forsøgene på, at få sat kravene på den politiske dagsorden.
2. Konkretisere et politisk alternativ, - et rødt alternativ - en *venstrefløjsregering* sammensat af politisk kampbevidste fra Socialdemokratiet, SF, Enhedslisten, fagbevægelsen, græsrodder. Det er nødvendigt med et regeringsalternativ, som sikre befolkningen redskabet for forandringsprocessen, og forstærker håbet. Uden regeringsalternativ vil kampen og det

- kommende valg tabes.
3. *Mobilisering og organisering af befolkningen* – som skaber grobund for processer, der skærper engagementet og politisering i befolkningen. Ofte bliver denne mobilisering og organisering forsømt. Hvis der skal skabes en troværdig strategi, bør der prioriteres mange ressourcer til denne opgave. Samspillet mellem arbejdet i folketinget og mobilisering af bevægelser og græsrodder må indgå i strategien. Venstrefløjens medlemmer af folketinget må hjælpe med at skaffe oplysninger og indformationer, som kan fremme mobiliseringerne. Især sætte spotligt på selskabers, banker, finanskapital o.a. lukkethed for at belyse det meget nødvendige krav om åbenhed og kontrol. Med en så direkte dialog mellem venstrefløjens medlemmer af folketinget og bevægelser og græsrodder som muligt øges politiseringen i processerne – samtidig med venstrefløjens troværdighed styrkes.
  4. *Skabelse af et reelt deltager-demokrati*, hvor al den enorme energi, skabertrang og kreativitet, som findes i befolkningen, anvendes til gavn for fællesskabet og velfærdssamfundet. Allerede i dag må der tages initiativer til, at inddrage så store dele af befolkningen i mobiliseringer og politiseringen.
  5. *Ændring og forbedring af den politisk-parlamentariske situation*, herunder stimulere de politiske processer i Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten og forsøg på at ændre Thorning-regeringens grundlag hen imod antikapitalistiske reformer.

### **Aktører for politisk forandring**

Der er en række aktører, der kan bidrage til en forbedring af den politiske situation: Det venstreorienterede civilsamfund, fagbevægelsen, bevægelserne, Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten.

Det venstreorienterede civilsamfund kan gennem oplæg, der revitaliserer rød politik og en bred debat herom – levere væsentlige bidrag til at ændre den politiske situation. Seminarer, høringer og folkemøder kan sammen med indlæg i medierne bidrage til at stimulere og forankre et rødt alternativ. På sigt kunne der – i samklang med fagbevægelse, sociale bevægelser og arbejderpartier etableres lokale og faglige netværk, der kunne være med til at udvikle og forankre et projekt for rød politik.

Fagbevægelsen med sine tillidsrepræsentanter rummer et formidabelt potentiale for at udvikle et rødt alternativ. Dele af fagbevægelsen er ganske vist fanget i et net af ureflekteret loyalitet over for regeringens politik – uanset hvor problematisk denne måtte være. Men i andre dele af fagbevægelsen er der åbenhed over for betydningen af at udvikle og ændre den politiske situation til fordel for en rød politik.

Dialogen må føres, så den politiske lyst og nysgerighed stimuleres.

Målet for dialogen må være, at der skabes en alternativ politik enhed mellem Soc.Dem, SF, Enhedslisten, fagbevægelsen, bevægelserne og græsrodder. Det skal være en dialog, som samler fremfor at sprede de politiske kræfter. Det er meget vigtigt, at der kommer en reel politisk dialog igang f. eks. gennem møder, konferencer, skriftlige diskussioner.

En dialog med succes kan føre til, at den alternative politiske enhed kan optræde som en offentlig politisk modmagt med autoritet overfor de borgerlige partier, teknokrater og mediernes kommentatorer. Venstrefløjens "tænketanke" skal inddrages aktivt i dialogen f.eks. gennem halvårslige seminarer, hvor der er mulighed for inspiration og feedback til "tænketanke".

Men der er også brug for politiske processer i Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten.

I Socialdemokratiet og i SF er der store frustrationer over de to partiers farvel til en keynesiansk

politik. Der er grundlag for i hvert af de to partier at udvikle netværk, der arbejder på en revitalisering af en rød politik. Det første mål for sådanne netværk vil formentlig være, at de to partier i alle væsentlige politiske spørgsmål klart offentligt skal melde ud, hvad der er partiets politik. Det vil gøre det muligt at mobilisere for disse politiske udmeldinger, og skabe en offentlig opinion til støtte for dem. Herved vil de to partier også opnå en styrkeposition i de interne forhandlinger i regeringen. Muligvis vil de to partier i den interne proces i regeringen føle sig nødsaget til som led i et kompromis at acceptere et andet resultat, end de havde lagt op til. Men så ved baglandet, offentligheden og befolkningen, hvad det er partierne - trods kompromiser - står for.

I Socialdemokratiet har både Lykketoft og Nyrup kritiseret finanspagten, hvilket indikerer, at der blandt medlemmerne er et lag i Socialdemokratiet, der fastholder en klassisk socialdemokratisk keynesiansk politik, og disse medlemmer er et potentiale for et netværk for rød politik i Socialdemokratiet.

SF kunne kickstarte en ny politisk situation, hvis partiet lavede et debatoplæg om revitalisering af en rød politik og bragte oplægget ud til en bred offentlig og folkelig debat og skabte bevægelse omkring det. Med afsæt i en sådan bevægelse kunne SF kræve en genforhandling af regeringsgrundlaget mhp. at ændre dette i en mere rød retning. Et vigtigt og inspirerende signal til den store del af befolkningen, der ønsker grøn omstilling og jobs, mindre ulighed og bedre velfærd.

Enhedslistens frustration over de mange blå elementer i regeringens politik - der er affødt af regeringens accept af VK-regeringens økonomiske politik i regeringsgrundlaget - er fuldt ud forståelig. Det bør lægge op til, at Enhedslisten arbejder for en ændring af regeringsgrundlaget og samtidig *fremlægger et forslag til et program for en alternativ politik, der kan fungere som mobiliseringsgrundlag nu og i valgkampen.*

### **Forum for rød politik**

Der er i hele Europa et politisk opbrud til fordel for en rødere politik.. Der er mange potentielle aktører, der kan bidrage til at vende den politiske udvikling: venstrefløjens netværk, fagbevægelsen, sociale bevægelser, socialdemokrater, SFere og Enhedslisten.

Der bør være klare sigtepunkter i et oplæg til en rød politik, som f.eks.:

Grøn omstilling og nye jobs, der understøttes af en omfattende kickstart, der sammen med en fleksibel jobrotation kan skabe fuld beskæftigelse.

Mindre ulighed med omfordeling fra de rige til lavindkomstgrupperne. Da de rige vil tære på deres opsparing, mens de fattige forbruger hver ekstra krone, de får, vil omfordelingen oven i købet generere et overskud til staten.

Bedre velfærd hvor væksten i det offentlige forbrug bidrager til kickstarten af økonomien. Flere frihedsgrader til kommunerne, der også skal have ret til at øge ejendomsbeskatningen, der fungerer mere progressivt end den kommunale indkomstbeskatning.

Udbyggede 3. partsforhandlinger, hvor de politiske løsninger bl.a. udvikles i dialog med brede kredse i fagbevægelsen, bl.a. tillidsrepræsentanter - og ikke kun toppen i LO, og hvor regeringen gennem folkehøringer er i dialog med befolkningen.

Processen vil blive differentieret, hvor aktørerne vil tage afsæt i det miljø, de er udsprunget af. Samtidig vil der også kunne udvikle sig en frugtbar gensidighed, hvor et initiativ til fremme af udviklingen af det politiske alternativ i et netværk, blandt tillidsmænd, eller i et af de politiske partier hurtigt kan stimulere tilsvarende processer blandt andre.

For at understøtte denne gensidighed kunne det være relevant at udvikle et meget bredt sammensat Forum for rød politik, der med forgreninger ud til alle potentielle aktører kunne stimulere den samlede proces.

### **Hvad skal vi gøre?**

Bag ved enhver succes ligger der en grundig forberedelse. Og vi skal bruge tiden til at forberede os.

Det afgørende er, at vi anvender enhver mulighed for at mobilisere, og forbereder alle på, at regeringen ikke holder. Der er protester mod regeringens nedskæringspolitik. Også indenfor SF og Socialdemokratiet. Valget af en socialistisk præsident i Frankrig forstærker kampen mod nedskæringspolitikken hen over sommeren - i hele Europa. Vi skal anvende og udnytte de "politiske spændingspunkter", som sætter dagsordener både i medierne og i befolkningen til at mobilisere, organisere og politisere f.eks.:

- Trepartsforhandlinger
- Økonomiforhandlingerne mellem regeringen, kommuner og regionsråd
- Budgetloven og budgetforhandlingerne i kommuner og regioner
- Forhandlingerne om og en ny aftale om NordsøMIA
- Den kommende skattereform
- Den kommende Finanslov

Vi er alle - hver især - ansvarlig for forberedelsen til en ændret politisk situation. Der skal tændes et nyt håb om, at forandring er mulig.